

مالیات اضافی و جرایم

مقدمه

فصل ۱۶ قانون مالیات بر عایدات سال ۱۳۸۷ پیرامون تادیه مالیه اضافی و جرایم بالای مالیه دهندگان که مکلفیت های خویش را تحت این قانون انجام نمیدهند، صراحت دارد. مالیات اضافی بلاثر عدم ارایه بموقع اظهارنامه، عدم تادیه بموقع مالیات، عدم حفظ اسناد و دفاتر، عدم وضع بموقع مالیات و عدم اخذ نمبر تشخیصیه (TIN)، بوجود میاید.

مالیه اضافی و جرایم همچنان طبق احکام مالیات عادی وضع و تحصیل میگردد. بدین معنی که مالیه اضافی و جرایم طبق احکام فصل ۱۳ (ارزیابی و تادیبات مالیه) قانون مالیات بر عایدات وضع و مطابق به احکام فصل ۱۴ قانون مالیات بر عایدات (تطبیق تادیبات مالیه) تحصیل میگردد.

یادداشت

فورمه ها و رهنمودها در وزارت مالیه، ریاست عمومی عواید و مستوفیت ها بطور رایگان موجود بوده و همچنان هیچگونه حق الزحمه یا فیس در تمام مراحل ارزیابی و تحصیل مالیات اخذ نمی گردد.

عدم تادیه مالیه در وقت معینه

ماده ۱۰۰ قانون مالیات بر عایدات پیرامون وضع ۰,۱۰ فیصد مالیه اضافی بالای مبلغ مالیه که در وقت معین اش تادیه نگردیده است، صراحت دارد. وضع مالیه اضافی حتی اگر اظهارنامه مالیاتی هم در وقت معین خانه پری گردیده باشد، قابل تطبیق میباشد. مالیه اضافی بالای هر گونه مالیه تادیه نشده بشمول، مالیه معاملات انتفاعی، مالیه موضوعی و مالیه ثابت که بعوض مالیات برعایدات وضع گردیده است، قابل تطبیق میباشد.

مثال اول: ادیب مالک تمام سهام صادر شده شرکت الف بوده و شرکت الف یک شرک سهامی افغانی میباشد. شرکت الف باید

اظهارنامه مالیاتی سال ۱۳۸۸ خود را الی روز اخیر برج جوزای سال ۱۳۸۹ خانه پری نماید. شرکت الف باید مالیه ذمت اش را همراه با اظهارنامه تادیه نماید. این شرکت اظهارنامه مالیاتی خویش را الی ده روز ماه بعدی برج جوزا خانه پری و ارائه نمی نماید. مکلفیت مالیاتی که در اظهارنامه نشان داده شده است ۱۰۰,۰۰۰ افغانی میباشد. هرگاه شرکت الف مبلغ ۱۰۰,۰۰۰ افغانی را ده روز بعد از ختم برج جوزا تادیه نماید، شرکت متذکره مبلغ ۱,۰۰۰ افغانی از بابت جریمه مقروض پنداشته میشود. (۱۰۰,۰۰۰ افغانی × ۰,۰۱ = ۱,۰۰۰ فیصد) × ده روز.

مثال دوم: حالات و حقایق مندرج مثال هذا عیناً مانند مثال اول می باشد، صرف به استثنای اینکه شرکت الف اظهارنامه مالیاتی خویش را در روز اخیر برج جوزا ارائه می نماید. چون مالیه الی دهم ماه بعدی (سرطان) تادیه نشده است، مالیه اضافی بابت دیر پرداخت عیناً مانند مالیه اضافی مندرج مثال اول می باشد. اینکه شرکت الف اظهارنامه مالیاتی اش را در تاریخ معینه ارائه نموده (اما مالیه را تادیه نکرده است) به مالیه اضافی ارتباط نمی گیرد.

ریاست عواید ممکن از تطبیق ۰,۰۱ فیصد مالیه اضافی مندرج ماده ۱۰۵ حذر نماید در صورتیکه مالیه اضافی کمتر از ۲۵۰ افغانی باشد. حد ۲۵۰ افغانی بالای انواع مختلف مالیه بصورت جداگانه تطبیق می گردد.

مثال سوم: هارون یک رستورانر را در ولایت هرات به پیش میبرد. در سال ۱۳۸۸، عواید خالص رستورانر متذکره به ۲,۰۰۰,۰۰۰ افغانی میرسد و بعد از کسر ۱۶۰,۰۰۰ افغانی مصرف، مفاد را نیز بدست میاورد. هارون مکلف به تادیه مالیات بر عایدات (در روز اخیر جوزای سال ۱۳۸۹) و مالیه معاملات انتفاعی (در روز پانزدهم ربع بعدی) می باشد. هارون بصورت غیر عمدی مالیات متذکره را در تاریخ های معینه آنها صرف برای چند روز محدود تادیه نمی نماید. هرگاه مالیه اضافی ۰,۱۰ فیصد یکه تحت این ماده محاسبه میگردد به ۲۰۰ افغانی از درک مالیات بر عایدات و ۱۰۰ افغانی از درک معاملات انتفاعی برسد، در انصورت وزارت مالیه میتواند از تطبیق هر دو مبلغ با وجواینکه مجموع آن به حد ۲۵۰ افغانی میرسد، صرف نظر نماید.

در موقع صدور یادداشت تعیین مالیه اضافی توسط ریاست عواید (در نتیجه بررسی یا سایر اصلاحات اظهارنامه مالیاتی مالیه دهنده) اداره مالیاتی از تطبیق ۰,۰۱ فیصد مالیه اضافی مندرج ماده ۱۰۵ بر مبلغ الی ۵۰۰,۰۰۰ افغانی مالیه اضافی در صورتیکه ثابت گردد که شما در اطاعت پذیری قانون مالیات بر عایدات سعی نموده اید، صرفنظر مینماید.

شما مکلف هستید حین درخواست لغو مالیه اضافی، مدرک تحریری را در دست داشته باشد. درخواست لغو مالیه اضافی باید توسط رئیس عواید یا معاون ریاست عواید شخصیکه بعداً درخواست کتبی در این رابطه به معینت عواید و گمرکات میفرستد، پذیرفته شود. تصمیم

نهائی به معین، مقام که در عدم تطبیق مالیه اضافی موافقه خواهد نمود، ارتباط میگردد.

عدم حفظ اسناد و دفاتر کافی

اگر شما مکلف به تهیه و حفظ اسناد کافی تحت احکام قانون مالیات بر عایدات هستید ولی موفق به آن نمیشوید، یا اسناد را در دسترس مسولین وزارت مالیه قرار نمی دهید، در انصورت مکلف به پرداخت مالیه اضافی میباشید. درصورتیکه دلیل موجه پیرامون عدم تهیه و حفظ اسناد داشته باشید، مالیه اضافی بالای شما وضع نمی گردد.

اشخاص حقیقی

اشخاص حقیقی در صورت عدم تهیه و حفظ اسناد تابع مبلغ ۵,۰۰۰ افغانی مالیه اضافی میگردد.

اشخاص حکمی

اشخاص حکمی در صورت عدم تهیه و حفظ اسناد تابع مبلغ ۲۰,۰۰۰ افغانی مالیه اضافی میگردد.

مثال ۱: شرکت الف منحیث یک شخص حکمی کار و فعالیت بزرگ را در ولایت کابل به پیش میبرد. شرکت الف اسناد عواید خود را حفظ نموده اما اسناد مصارف خویش را حفظ ننموده است. شرکت مذکور اظهارنامه مالیاتی را خانه پری و ارائه می نماید که اظهارنامه مذکور مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ افغانی را منحیث عاید و ۸۰۰,۰۰۰ افغانی را منحیث مصرف وی نشان میدهد. مطابق ماده ۳۶ قانون مالیات بر عایدات شرکت الف مکلف به حفظ اسناد میباشد. زمانیکه ریاست عواید وزارت مالیه از شرکت الف پیرامون عدم حفظ اسناد مصارف وی می پرسد، اداره شرکت میگوید که از چنین مکلفیت آگاهی نداشته است. حتی اگر شرکت الف ذریعه ریاست عمومی عواید هیچگاهی در گذشته مورد تفتیش هم قرار نگرفته باشد، شرکت متذکره دلیل موجه برای عدم حفظ اسناد مناسب یا مورد نظر ندارد. توقع میرود تا شرکت الف از مکلفیت های قانونی مالیات بر عایدات (بشمول مکلفیت هاییکه مربوط به حفظ اسناد میگردد) منحیث سایر اشخاص مناسب تشبث مطلع باشد، بناً تابع ۲۰,۰۰۰ افغانی مالیه اضافی قرار میگردد.

مثال ۲: عزیز مالک یک گدام در شهر کابل میباشد. در سال ۱۳۸۸ گدام عزیز بلاثر آتش سوزی ویران میگردد. مطابق به جز ۹ فقره (۱) ماده ۱۸ - مجرائی مصارف گدام خود را در سال ۱۳۸۷ بدست میاورد. جز ۹ فقره (۱) ماده ۱۸ چنین بیان مینماید که بمنظور وضع کسرات، عزیز مکلف است تا اسناد مناسب و کامل را بشمول اسناد

یکه قیمت گدام عزیز را نشان میدهد، داشته باشد. زمانیکه از عزیز خواسته میشود تا اسناد را که قیمت گدام او را نشان دهد، ارائه نماید، او در پاسخ میگوید که هیچگونه سند را در زمینه در دست ندارد و میگوید که دلیل عدم داشتن هر گونه سند اینست که تمام اسناد وی

در گدام بوده و در اثر آتش سوزی از بین رفته است. در این صورت عزیز مبنی بر عدم داشتن اسناد دلیل موجه داشته و بناً تابع مالیه اضافی قرار نمیبگیرد.

مثال ۳: کارمندان ریاست عمومی عواید قضیه شرکت الف را بررسی مینمایند و خواستار تفتیش اسناد قرارداد که در دفتر شرکت الف نگهداری میگردد، میشوند. کارمندان مذکور یک نقل ماده ۹۱ و ۱۰۱ قانون مالیات بر عایدات را که به کارمندان صلاحیت اقدام چنین عمل را داده است، به رئیس شرکت مذکور نشان میدهند. رئیس شرکت کارمندان مذکور را نمی گذارد که به اسناد متذکره دسترسی یابند، به این اساس که به عقیده وی تنها محکمه وی را وادار به این کار کرده میتواند که اجازه دسترسی به اسناد کاری شرکت الف را بدهد و اسناد محرم شرکت متذکره به رقبایش ممکن داده شود. نظر رئیس شرکت غیر موجه بوده بخاطریکه قانون مالیات بر عایدات، یک قانون معتبر نافذ افغانستان به طور واضح دسترسی به اسناد را بدون حکم محکمه اجازه داده است. بر علاوه قانون مالیات بر عایدات معلومات تحصیل شده توسط کارمندان عوایدی را منحیث معلومات محرم پنداشته و افشای چنین معلومات را برای هر شخص خارج از وزارت مالیه جلوگیری مینماید، مگر اینکه توسط قانون اجازه داده شده باشد. رئیس مذکور دلیل موجه جهت جلوگیری از دسترسی به اسناد شرکت الف ندارد بناً مالیه اضافی ۲۰,۰۰۰ افغانی بالای شرکت الف تعیین میگردد.

قصده فرار مالیات

هرگاه بقصد کتمان از تادیه مالیات از تهیه و حفظ اسناد خود داری نمائید، بر علاوه تادیه مالیه اضافی به سارنوالی معرفی گردیده و تابع پرداخت جرایم ویا حبس میگردد.

عدم ارائه اظهارنامه مالیاتی

هرگاه اظهارنامه مالیاتی را خانه پری ننموده یا در وقت معینه اش ارائه ننمائید، در صورتیکه دلیل موجه در این زمینه نداشته باشید تابع مالیه اضافی میگردد.

اشخاص حقیقی

در صورت تاخیر ارائه اظهارنامه مالیاتی، اگر شخص حقیقی باشد مکلف بر تادیه ۱۰۰ افغانی در هر روز به استثنای روزهای رخصتی، می باشد.

اشخاص حکمی

در صورت تاخیر ارائه اظهارنامه مالیاتی، اگر شخص حکمی باشد مکلف بر تادیه ۵۰۰ افغانی در هر روز به استثنای روزهای رخصتی، میباشد.

مثال اول: شرکت الف یک شرک سهامی افغانی است. این شرکت باید اظهارنامه مالیاتی خود را الی روز اخیر برج جوزای سال ۱۳۸۹ ارائه نماید. شرکت متذکره اظهارنامه مالیاتی سال ۱۳۸۸ خویش

را الی ۱۰ روز بعد از ختم برج جوزا سال ۱۳۸۹ ارائه نموده است. زمانیکه مسولین ریاست عمومی عواید از شرکت الف میپرسند که چرا موفق به ارائه اظهارنامه مالیاتی اش نگردیده است، کارمندان شرکت متذکره پاسخ میدهند که آنها در جمع آوری یا توحید اسناد مالی شان با مشکل مواجه گردیده اند. شرکت الف عذر موجه برای عدم تهیه و ارائه اظهارنامه مالیاتی خویش در زمان معین نداشته و به همین دلیل باید تابع ۵۰۰ افغانی مالیه اضافی فی روز قرار گیرد.

مثال دوم: شرکت الف یک شرکت سهامی افغانی میباشد. این شرکت مکلف به خانه پری و ارائه اظهارنامه مالیاتی اش برای سال ۱۳۸۸ الی ختم برج جوزای سال ۱۳۸۹ است. شرکت الف موفق به ارائه اظهارنامه مالیاتی اش الی اول حمل سال ۱۳۹۰ نمی گردد. دلیل اینکه شرکت الف اظهارنامه مالیاتی اش را در اسرع وقت ارائه نموده اینست که دفتر شرکت متذکره حریق گردیده و تمام اسناد مالی آن از بین رفته اند. شرکت الف توانست بعد از ختم حریق اظهارنامه مالیاتی را در اسرع وقت خانه پری نماید بنا شرکت الف نباید تابع ۵۰۰ افغانی مالیه اضافی فی روز قرار گیرد.

قصه فرار از مالیات

هرگاه عدم ارائه اظهارنامه بقصد فرار از مالیات باشد، مالیه دهنده بر علاوه تادیه مالیه اضافی به سارنوالی معرفی میگردد.

عدم وضع مالیه

هرگاه شما به وضع مالیه مطابق به احکام قانون مالیات بر عایدات که بالای مفاد سهیم، تکثانه، حق الامتيازها، معاش، دستمزد، کرایه، کمیشن و سایر عواید مشابه تطبیق میگردد، بدون کدام دلیل موجه موفق نگردید، باید ۱۰ فیصد مالیه اضافی مالیه ایرا که باید وضع گردد، تادیه نمایند.

مثال: شرکت الف یک شرکت سهامی افغانی میباشد که سه تن از اشخاص انفرادی را استخدام نموده است. سه فرد متذکره به نام های رازق، ادیب و عزیز می باشند. چونکه شرکت الف سه فرد را استخدام نموده است، بنا شرکت متذکره مکلف است که از معاش کارمندان مالیه وضع نماید. شخصیکه در شرکت مسولیت حصول اطمینان وضع مبالغ درست مالیه را دارد، بنام فیروز میباشد. رازق وظیفه را در شرکت الف بتاریخ اول سرطان ۱۳۸۸ آغاز نموده است. فیروز موفق به وضع مالیه از معاش رازق در سال ۱۳۸۸ نمی گردد، زیرا او اینطور عقیده داشت که رازق یک قراردادی مستقل میباشد. عقیده فیروز به این حقیقت استوار است که رازق قرارداد کتبی را با شرکت الف عقد نموده است اما ادیب و عزیز دارای چنین قراردادی نمی باشند. زمانیکه کارمندان ریاست عمومی عواید شرکت الف را مورد تفتیش قرار میدهند، درمیابند که رازق یک کارمند بوده و قراردادی مستقل نیست. هرگاه عقیده و باور فیروز معقول باشد، در انصورت ۱۰ فیصد مالیه اضافی نباید تطبیق گردد.

قصه فرار از مالیات

هرگاه بقصد فرار از تادیه مالیات از وضع مالیه خود داری نمائید، مالیه دهنده بر علاوه تادیه مالیه اضافی به سارنوالی معرفی میگردد.

عدم تادیه مالیه

هرگاه بدون دلیل موجه موفق به تادیه مالیه ذمت تعیین شده خویش طبق احکام این قانون نگردید، تابع ۱۰ فیصد مالیه اضافی میگردد. این مالیه بر علاوه هر مالیه اضافی میباشد که بابت تاخیر در تادیه مالیه مندرج ماده ۱۰۰ قانون مالیات بر عایدات است.

مثال اول: عزیز یک شخص انفرادی است که مبلغ ۱،۲۰۰،۰۰۰ افغانی را از مدرک معاش در سال ۱۳۸۸ جمع نموده است. استخدام کننده عزیز مبلغ درست (۸۹۰۰۰ افغانی) را از معاش وی وضع نموده است، بنا عزیز از نگاه مالیه معاشات مقروض نمیشد. عزیز مبلغ ۱۰۰،۰۰۰ افغانی (بعد از کسر مصارف) را از درک کرایه جایاد که مالکیت وی میباشد، بدست می آورد. عزیز مبلغ ۲۰،۰۰۰ افغانی از درک مالیه عواید کرایوی اش مقروض است (۲۰۰،۰۰۰ × ۱۰٪ فیصد). عزیز موفق به تادیه ۲۰،۰۰۰ افغانی الی ختم برج جوزا نمی گردد. او هیچگونه دلیل موجه مبنی بر عدم موفقیت در تادیه مالیه ذمت اش الی ختم جوزا ندارد، بنا عزیز تابع ۲،۰۰۰ افغانی مالیه اضافی قرار میگیرد (۱۰۰،۰۰۰ افغانی × ۱۰٪ فیصد).

عزیز باید ۲۲،۰۰۰ افغانی (۲۰،۰۰۰ مالیه ذمت جمع ۲۰،۰۰۰ مالیه اضافی بلاثر عدم تادیه مالیه) را جمع مالیه اضافی مندرج ماده ۱۰۰ در برابر هر روز ایکه از تاریخ معین تادیه مالیه محاسبه میگردد، تادیه نماید. هرگاه عزیز مالیه ذمت و مالیه اضافی را ده روز بعد از ختم برج جوزا تادیه نماید، او مبلغ ۲۲۰ افغانی از بابت مالیه اضافی مندرج ماده ۱۰۰ مقروض باقی میماند (۱۰ روز × ۲۲،۰۰۰ × ۱۰٪ افغانی).

مثال دوم: حقایق و حالات مندرج مثال هذا مشابه مثال اول است، البته به استثنای اینکه عزیز موفق به ارائه اظهارنامه و تادیه مالیه نگردیده است، زیرا او در اثر تصادم موتر در شفاخانه تحت تدوای قرار داشت. در چنین حالت، عزیز عذر موجه برای عدم تادیه مالیه اش در زمان معین آن دارد، بنا او نباید تابع ۱۰ فیصد مالیه اضافی قرار گیرد.

قصه فرار از مالیات

هرگاه بقصد فرار از مالیات مطابق به قانون مالیات بر عایدات از تادیه آن خود داری نمائید، مالیه دهنده بر علاوه تادیه مالیه اضافی به سارنوالی معرفی میگردد.

مالیه اضافی در ارتباط به نمبر تشخیصیه مالیه دهنده

شما مطابق ماده ۸۶ قانون مالیات بر عایدات مکلف به اخذ نمبر تشخیصیه هستید، هرگاه بدون داشتن دلیل موجه نمبر تشخیصیه

اخذ نمی نمائید، اگر شخص حقیقی باشید مکلف به تادیه ۵،۰۰۰ افغانی مالیه اضافی، و اگر شخص حکمی باشید مکلف به تادیه ۲۰،۰۰۰ افغانی مالیه اضافی میگردد.

مثال اول: عاصیه در ولایت بدخشان در یک قریه کوچک زندگی می کند. وی منحیت یک دایه در قریه اش اجرای وظیفه مینماید. او به زنهائیکه طفل بدنیا می آورد کمک مینماید. مرجع استخدام کننده از معاش عاصیه یک مقدار پول را مطابق قانون، در سال ۱۳۸۹ وضع مینماید. مطابق ماده ۸۶ عاصیه مکلف به داشتن نمبر تشخیصیه مالیه دهنده برای سال مالی ۱۳۸۹ می باشد. عاصیه بیسواد بوده و موفق به اخذ و خانه پری فورمه های مناسب جهت اخذ نمبر تشخیصیه مالیه دهنده نگردیده است. مرجع استخدام کننده هیچگونه معلومات را جهت بدست آوردن نمبر تشخیصیه مالیه دهنده در اختیار وی نمیگذارد. لهذا عاصیه مجبور است تا چند روز را طی نماید تا دفتر توزیع فورمه های اخذ نمبر تشخیصیه مالیه دهنده را دریافت. زمانیکه مسولین ریاست عمومی عواید عاصیه را مورد تفتیش قرار میدهند، او را مطلع میسازند که ضرورت به اخذ نمبر تشخیصیه مالیه دهنده دارد. عاصیه با امضای فورمه های درست موافقت نموده و نمبر تشخیصیه را بدست میاورد. عاصیه دلیل معقول برای عدم اخذ نمبر تشخیصیه مالیه دهنده دارد.

مثال دوم: ساریکا در ولایت کابل زندگی میکند. او در یک موسسه بین المللی غیر دولتی وظیفه اجرا مینماید. ساریکا منحیت دایه فعالیت داشته و به خانم هائیکه طفل بدنیا میاورد کمک مینماید. مرجع استخدام کننده از معاش ساریکا مالیه را در طول سال ۱۳۸۹ وضع مینماید. او از مرجع استخدام کننده اش میپرسد که چرا مالیه را از معاش اش وضع نموده اند. مرجع استخدام کننده ساریکا را مطلع میسازد که او تابع مالیات بر عایدات بوده و باید نمبر تشخیصیه مالیه دهنده را بدست آورد. در ولایت کابل ساریکا به انترنت دسترسی دارد که از آنجا میتواند فورمه های نمبر تشخیصیه مالیه دهنده را بدست آورد و همچنان میتواند که به دفتر وزارت مالیه در شهر کابل مراجعه نموده و فورمه های مالیاتی را اخذ نماید. ساریکا نمبر تشخیصیه را اخذ نمی کند زیرا استفاده از انترنت ویا رفتن به وزارت مالیه باعث مصرف پول جهت کرایه ویا اجرت استفاده از انترنت میگردد. ساریکا دلیل موجه جهت عدم اخذ نمبر تشخیصیه مالیه دهنده نداشته و تابع ۵۰۰۰ افغانی مالیه اضافی قرار میگیرد.

فورمه های مالیاتی و معلومات

فورمه های مالیاتی، رهنمود ها و سایر معلومات در ریاست عواید وزارت مالیه و دفاتر مستوفیت ها قابل دسترس میباشد. قابل یاد آوریدست که نقل قانون مالیات بر عایدات سال ۱۳۸۷ و معلومات اضافی در صفحه «معلومات مالیاتی» www.mof.gov.af/tax قابل دسترس میباشد.

یادداشت

صفحه معلومات مالیات www.mof.gov.af/tax روند دریافت معلومات مفید و مورد نیاز را به مالیه دهنده ساده تر ساخته است. این صفحه حاوی قانون مالیات بر عایدات سال ۱۳۸۷، اطلاعیه ها و طرز العمل های مختلف عامه، فورمه ها، رهنمود ها، اسناد های آرشیف شده، سوالات و پاسخها پیرامون مالیه موضوعی معاشات و غیره میباشد. همچنان صفحه متذکره در برگرنده تعلیماتنامه قانون مالیات بر عایدات بوده که در آن هر یک از مواد قانون بصورت جداگانه با استفاده از مثال های مفید تشریح گردیده است.

جمهوری اسلامی افغانستان
ریاست عمومی عواید
وزارت مالیه

۱۳۸۹